

Nd.

364. Nefndarálit

um frv. til l. um bann gegn botnvörpu- og dragnótaveiðum í Faxaflóa.

Frá sjávarútvegsnefnd.

Eins og kunnugt er, fer þetta frv. fram á bann gegn botnvörpu- og dragnótaveiðum í Faxaflóa innan línu, sem dregin er frá yztu ták Öndverðarness og yztu ták Reykjanes. Bann þetta á þó aðeins að ná til íslenskra ríkisborgara.

Í greinargerð frv. segir m. a., að flm. vilji „með samþykkt þess láta það koma skýrt í ljós, hve ríka áherzlu Íslendingar leggi á það að geta fengið því til vegar komið, að Faxaflói verði leystur undan botnvörpuveiðaánaudi.“

Ekki þarf að efa það, að vist mundi þykja mjög fast að orði kveðið hvað þetta mál snertir, ef svo færi fram sem flm. vill, en þó er þar með ekki séð til fullnustu, að aðrar þjóðir teldu sér skylt að feta í fótspor Íslendinga, þótt þessi samþykkt væri gerð. Hitt er víst, að mjög mundi verða auðveldara fyrir öll útlend veiðiskip að hagnýta sér hin auðugu mið, er hér ræðir um, þegar öll íslensk botnvörpu- og dragnótaskip væru þaðan á burtu.

Sjávarútvegsnefnd hefur rætt þetta mál á nokkrum fundum og leitað álits annarra um það. Eftirtaldir aðilar hafa sent sjávarútvegsnefnd álit sitt á frv.:

1. Atvinnudeild háskólans, fiskideild.
2. Stjórn Fiskifélags Íslands.
3. Landssamband ísl. útvegsmanna.

4. Félag ísl. botnvörpuskipaeigenda.

5. Fjórðungsping fiskideilda Sunnlendingafjórðungs.

Þess skal getið, að Landssamband ísl. útvegsmanna sendi með erindi sínu samþykktir útvegsmanna á Akranesi, Hafnarfirði og Keflavík. Þessar umsagnir mæla með samþykkt frv. að undanskildum tveim þeirra, þ. e. a. s. Atvinnudeildarinnar og félags ísl. botnvörpuskipaeigenda. Það er þó einkennandi hvað þær umsagnir snertir, að þær mæla með samþykkt frv. án þess að gera tilraun til að rökstyðja tillögur sínar að neinu leyti. Atvinnudeildin skrifar ýtarlegt erindi um málið, sem er samið af Árna Friðrikssyni fiskifræðing. Sýnir hann þar fram á það fyrst, að sú staðreynd, að margir af fiskistofnunum í hafinu hér við land hafi rýrnað á því sem af er þessarar aldar. Þessu næst á þær ráðstafanir, er fiskifræðingar almennt álíta, að gera þurfi bæði hér og annars staðar til þess að koma í veg fyrir, að of mikill veiðiskapur eyðileggi stofninn um of. Er þar m. a. minnt á lögboðna lágmarks möskvastærð bæði botnvörpu og dragnóta, en með því slíkt nái aðeins takmörkuðum árangri hafi líka verið gerðar athuganir á því að friða ákveðin svæði, sem eru þýðingarmikil fyrir uppvöxt ungvíðis. Telur hann Faxaflóa vera eitt slíkra svæða. Slík friðun komi samt sem áður ekki að gagni nema með alþjóðasamþykktum, því að tilgangurinn náist ekki, þótt einni þjóð sé bannað að veiða á slíku svæði, ef slíkt bann nær ekki jafnt til allra þjóða.

Fiskifræðingurinn bendir á það, að hann hafi í septembermánuði 1939, rétt eftir að ófriðurinn var á skollinn, gert tillögu um það til ríkisstjórnarinnar, að Faxaflói yrði friðaður, þ. e. fyrir botnvörpu- og dragnótaveiði Íslendinga til ófriðarloka, í þeirri von, að sú friðun fengist framlengd að stríðinu loknu líka að því er aðrar þjóðir snertir. Einnig hafi hann lagt til, að samkomulags yrði leitað við aðrar þjóðir, þær sem hér koma til greina, að virða þessa friðun. Að þessu ráði hafi þó eigi verið horfið. Telur hann, að aðstaða Íslendinga til þess að fá framgengt allsherjar friðun hefði nú verið önnur og betri, ef þessu ráði hefði verið hlítt. Hins vegar sé viðhorfið nú gerbreytt. Fiskveiðiþjóðir álfunnar og þá einkum Bretar búi sig nú af kappi til veiða í Norðurhöfum, og á meðan samþykki þeirra til að friða flóann fæst ekki, sé ekki við árangri að búast, jafnvel þótt Íslendingar neiti sér um það sjálfir að veiða þar með dragnót og botnvörpu.

Þá bendir fiskifræðingurinn á það, að á árunum 1927—1937 hafi Íslendingar aðeins átt rúmlega fjórða hvern togara, sem var að veiðum í Faxaflóa, en á árinu 1938 hafi aðeins niundi hver togari verið íslenzkur.

Býst hann við, að í sama horf sæki áður en langt um líður. Hljóti því niðurstaðan að verða sú, að sá hagnaður, sem næðist nú og í framtíðinni með því að banna ísl. skipum veiði með dragnót og botnvörpu í Faxaflóa, mundi langt frá því vega upp það tjón, sem ísl. útgerð yrði fyrir með því að missa af veiðum á þessu svæði.

Hins verði að vænta, að aðrar þjóðir skilji, að Íslendingar geti ekki einir tekið á sig þær byrðar, sem allir þurfa að bera, ef markinu skal náð.

Félag ísl. botnvörpuskipaeigenda telur sig ætíð hafa verið fylgjandi friðun Faxaflóa á þeim grundvelli, sem þar til kjörnir sérfróðir menn hafa að unnið á undanförunum árum. Hið mikla starf Árna Friðrikssonar í þessu efni í samráði við ríkisstjórnir Íslands telur félagið að muni áður en langt um líður geta leitt til þess, að erlendar þjóðir fallist á og viðurkenni friðun Faxaflóa á þeim grundvelli, sem þar hefur verið lagður.

Mælist félagið til þess, að sjávarútvegsnefndin styðjist í öllum meginatriðum við tillögur og greinargerðir Árna Friðrikssonar fiskifræðings, þegar málið komi fyrir Alþingi.

Sjávarútvegsnefndin hefur kynnt sér þau sjónarmið, sem fram hafa komið í þessu máli, frá ýmsum hliðum. Hún er hlynnt því, að friðun Faxaflóa fyrir veiðum allra þjóða, að því er dragnóta- og botnvörpuveiði snertir, verði sem fyrst að veruleika og leyfir sér að vænta þess, að ríkisstjórnin láti vinna að því, að allir aðilar, sem

til greina koma, erlendir og innlendir, verði ásáttir um allsherjarfriðun. Telur nefndin, að sú leið, sem farin hefur verið í þessu máli og Árni Friðriksson fiskifræðingur hefur ótullega barizt fyrir, muni líklegust málinu til framdráttar. Hitt telur nefndin mjög vafasamt til farsællegrar lausnar, að lögbanna Íslendingum einum þessa veiði, meðan aðrar þjóðir mega nota hana að vild. Að þessu athuguðu leggur nefndin til, að frv. verði afgreitt með svo hljóðandi

RÖKSTUDDRI DAGSKRÁ:

Nefndin telur ekki fært að lögbanna landsmönnum veiði með dragnót og botnvörpu í Faxaflóa, fyrr en slíkt bann nær einnig til útlendinga, og í trausti þess að ríkisstjórnin vinni að því að koma á slíkri allsherjarfriðun flóans tekur deildin fyrir næsta mál á dagskrá.

Alþingi, 17. des. 1945.

Sigurður Kristjánsson,
form.

Jóhann Þ. Jósefsson,
frsm.

Ásgeir Ásgeirsson.

Einar Olgeirsson.

Eysteinn Jónsson.